

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola s rozšířenou výukou jazyků, Jeremenkova 1003

Jeremenkova 1003, 147 00 Praha 4 - Braník

Identifikátor školy: 600 037 037

Termín konání inspekce: 22. – 26. listopad 2004

Čj.:	01 0982/04-5200
Signatura:	ka4zy114

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je příspěvkovou organizací, sdružuje školní družinu a školní jídelnu. V letošním roce má celkem 577 žáků ve 24 třídách. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, ve většině tříd od třetího ročníku s rozšířeným vyučováním jazyků.. Je fakultní školou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy.

Zřizovatelem je Městská část Praha 4 (Táborská 350, 140 45 Praha 4). Příslušným orgánem státní správy je Magistrát hlavního města Prahy, odbor školství (Učňovská 1/100, 190 00 Praha 9).

PŘEDMĚT INSPEKCE

1. Hodnocení personálních podmínek vzdělávání vzhledem v níže uvedeným předmětům ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce.
2. Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávání na 1. a 2. stupni základní školy ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce.
3. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v povinných předmětech český jazyk a matematika v 1. - 9. ročníku, anglický jazyk ve 3. – 9. ročníku, německý jazyk, francouzský jazyk, dějepis, občanská výchova, fyzika, přírodopis, chemie, hudební výchova, tělesná výchova a praktické činnosti, ve volitelném předmětu informatika a nepovinném předmětu německý jazyk ve školním roce 2004/2005, s přihlédnutím ke školnímu roku 2003/2004.
4. Tematicky zaměřená inspekce *Autoevaluace základních a středních škol*.
5. Tematicky zaměřená inspekce *Multikulturní výchova*.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ve škole pracuje celkem 30 pedagogických pracovníků včetně vedení školy, někteří z nich pouze se středoškolským vzděláním nebo s vysokoškolským vzděláním jiného zaměření. V současné době čtyři z nich studují. Pedagogický sbor je z hlediska věku vyrovnaný, zahrnuje zkušené i začínající učitele, v menší míře jsou zastoupeni i muži. Při sestavování úvazků vedení školy optimálně využilo odborné i pedagogické předpoklady vyučujících a jejich zájmy, podložené sebevzděláváním.

Ze 14 učitelek českého jazyka a matematiky v 1. – 5. ročníku 11 splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (dále OPZ), 2 mají pedagogické vzdělání (PZ) pro jiný typ školy a jedna studuje pedagogickou fakultu. Výuku jazyků na 1. a 2. stupni zajišťuje devět vyučujících, sedm s OPZ a dva s odbornou způsobilostí (OZ) pro výuku jiných předmětů. Výuku dalších sledovaných předmětů na 2. stupni zajišťuje celkem 17 pedagogů, převážně s OPZ. Výchovná poradkyně s OPZ splňuje kvalifikační předpoklady.

Celkové zajištění činnosti školy vychází z podrobně zpracovaného *Organizačního řádu*. Jednoduché organizační schéma školy je v praxi účelné a podporuje participativní styl řízení. Vymezení kompetencí, zodpovědností a zastupitelnosti jednotlivých pracovníků je jednoznačné a vytváří příznivé podmínky k efektivnímu řízení školy. Navazují na něj další interní dokumenty (např. precizně zpracovaný *Provozní řád*). Roční plán práce vychází ze stanovených koncepčních záměrů a je konkretizován operativními týdenními plány.

Informační systém je propracovaný a funkční. Pedagogičtí pracovníci získávají informace prostřednictvím školní počítačové sítě, nástěnek a osobních schránek ve sborovně, při poradách a při individuálním setkávání s vedením školy.

Činnost ustavených *metodických orgánů* je neformální. Pozitivní působení je však patrné a odráží se zejména v aktivitách vedoucích učitelů (garantů) pro jednotlivé předměty. Ti se ve spolupráci s ostatními pedagogy zabývají kromě materiálního zabezpečení výuky např. přípravou, analýzou a celkovým hodnocením písemných prací (včetně opatření k nápravě), organizováním soutěží a přípravou žáků na přijímací zkoušky. V současné době začínají připravovat školní vzdělávací program. Pro začínající a nekvalifikované pedagogy jsou realizovány vzájemné hospitace. Poradním orgánem je *pedagogická rada*, která se kromě podrobného hodnocení výsledků výchovy a vzdělávání žáků i případných organizačních záležitostí zabývá také další pedagogickou problematikou (např. práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami). Záznamy z jednání obsahují vždy vhodně stanovené úkoly i s termíny plnění, které jsou následně kontrolovány.

Systém vedení a hodnocení pracovníků vychází z přehledné, obsahově věcné a komplexní interní dokumentace. Kromě pedagogických rad ředitel školy pravidelně svolává porady užšího i širšího vedení a podle potřeby výchovnou komisi. Kontrolní a hospitační činnost vedení školy je systematická a četná, poskytuje dostatek podkladů pro hodnocení kvality práce pedagogů. Hospitace vedení školy provádí ředitel a obě jeho zástupkyně. Zjistí-li nedostatky, následně s nimi pracují. Dílčí nedostatek byl zjištěn v málo účinném opatření vzhledem k práci nekvalifikovaného učitele. Povinností všech vyučujících je příprava jedné vyučovací hodiny v každém pololetí pro vedení školy, a to s možností volby termínu. Rozbory hospitací realizovaných společně s inspekcí vedli ředitel i obě jeho zástupkyně kompetentně a taktně. Plnění plánu kontrolní činnosti je čtvrtletně vyhodnocováno na pedagogických radách.

Ředitel školy se účastní funkčního studia řídicích pracovníků ve školství. V plánování profesního rozvoje pedagogů akcentuje výuku cizích jazyků, problematiku žáků se specifickými poruchami učení a chování a počítačovou gramotnost. Účast na dalších vzdělávacích aktivitách vychází především ze zájmu pedagogů s přihlédnutím k potřebám školy.

Systém vedení a hodnocení pracovníků je promyšlený a je nástrojem efektivního řízení školy.

Personální podmínky vzdělávání jsou celkově velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Budova školy se nachází v klidném prostředí, obklopuje ji rozlehlá zahrada se sportovišti a hřištěm pro školní družinu. Objekt prošel řadou rekonstrukcí, modernizace vnitřních prostor (např. úpravy některých pracoven) pokračuje. Vnitřní prostory jsou účelně využité, na chodbách je pěkná výzdoba s množstvím pěkných žakovských prací a dokumentace z různých školních akcí.

Žáci se vzdělávají v kmenových třídách, které na 2. stupni plní i funkci odborných učeben. Ty jsou zřízeny s několika výjimkami ke všem sledovaným předmětům. Využívána je rovněž posluchárna, jazyková pracovna, studovna, pracovna informatiky a knihovna. Tělesné výchově účelně slouží 2 tělocvičny, hřiště, běžecká dráha a nafukovací hala.

Všechny učebny jsou funkční, některé na špičkové úrovni (např. cizí jazyky), některé z dalších odpovídají standardu (např. přírodopis, chemie). Obsahují rozmanitou motivační výzdobu, jsou k výuce podnětné. Jejich zařízení tvoří nový nebo zánovní nábytek, ve značné míře odpovídající potřebám dětí. K vybavení téměř všech patří audiovizuální technika a

v menší míře také počítače bez připojení k internetu. Výukové programy k jazykům, dějepisu, matematice, fyzice a k některým předmětům učebního plánu na 1. stupni jsou nainstalovány v počítačové a jazykové pracovně. Mohou být po dohodě využívány všemi zájemci. *Školní knihovna* má nyní k dispozici tři místnosti a více než 7000 titulů krásné, ale zejména naučné a odborné literatury. Slouží žákům i jako studovna pro přípravu na vyučování. Knižní fond se průběžně doplňuje.

Učitelé mají zázemí ve sborovně a kabinetech, kde jsou rovněž nainstalovány funkční počítače jako účinná součást vnitřního informačního systému školy. V kabinetech je soustředěna část pomůcek. Další se nacházejí ve třídách a v nových vestavěných skříních na chodbách. Pro výuku jazyků a tělesnou výchovu je vybavení na vynikající úrovni. Množství pomůcek pro matematiku, a přírodovědné předměty je spíše nadstandardní, umožňuje názorné vyučování i kooperativní činnosti žáků. Pomůcky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) jsou v inventáři školy výrazně zastoupeny. K některým sledovaným předmětům je však jejich početnost, rozmanitost a kvalita celkově na nižší úrovni (rodinná výchova, český jazyk na 2. stupni, matematika na 1. stupni).

Používané učebnice ve všech sledovaných předmětech zajišťují kontinuitu učiva jednotlivých ročníků.

Vedení školy věnuje celé materiálně-technické oblasti systematickou pozornost, respektuje návrhy na doplnění a rozšíření stavu jednotlivých inventářů od skupin pedagogů i jednotlivců, realizuje se v rámci finančních možností.

Úroveň materiálně-technických podmínek vzdělávání je velmi dobrá.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Při realizaci vzdělávacího programu *Základní škola* postupuje škola podle schválených učebních dokumentů. Kromě učebního plánu čj. 16 847/96-2 využívá od 3. ročníku (vždy kromě jedné třídy v ročníku) učební plán čj. 16 333/96-22-21 pro třídy s rozšířeným vyučováním jazyků. Týdenní časové dotace a učební osnovy všech sledovaných předmětů jsou respektovány. Na povinné předměty navazuje volitelný předmět informatika. Žáci školy se mohou zapojit do činnosti zájmových útvarů pořádaných školou - např. košíková, odbíjená, karate, keramika, ruční práce, kurzy anglického, německého a francouzského jazyka, příprava na přijímací zkoušky.

Povinná pedagogická dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, protokoly z komisionálních zkoušek) je správně vedená, průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Kontrola naplňování učebního plánu a osnov je účinná, opatření k nápravě jsou zřejmá z interní dokumentace vedení školy (hospitační záznamy, zápisy z kontrol povinné dokumentace, záznamy z jednání pedagogické rady apod.).

Rozvrh hodin je v souladu s reálnou výukou a respektuje psychohygienické zásady.

Školní řád odpovídá ustanovením vyhlášky o základní škole, neobsahuje však práva žáků.

Rodiče jsou informováni standardním způsobem; aktuálně prostřednictvím žákovských knížek, při třídních schůzkách a konzultačních hodinách nebo dnech otevřených dveří. Mají také možnost komunikovat s pedagogy prostřednictvím e-mailové pošty. Rodičovské i širší veřejnosti je určena velmi kvalitní webová stránka školy. Existuje velmi dobrá spolupráce s Klubem přátel školy reprezentujícím rodiče.

Záznamy průběžných výsledků vzdělávání v žákovských knížkách jsou většinou přiměřeně četné, často mají nadstandardní vypovídací hodnotu.

Zpětnou vazbou pro vedení školy je komunikace se žákovskou samosprávou a schránka důvěry, kterou však žáci jen málo využívají. Své názory, nápady i vlastní tvorbu naproti tomu uplatňují ve školním časopise *Jeremín*.

V náplni práce výchovné poradkyně je především péče o žáky se SVP, aktivní účast při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů (IVP) pro integrované žáky, poradenství pro žáky i rodiče při volbě další vzdělávací cesty, konzultace pedagogicko-psychologické problematiky s učiteli, spolupráce při řešení výchovných problémů. Všechny tyto úkoly se jí daří úspěšně zvládat. IVP jsou velmi dobře zpracovány, jejich náležitosti odpovídají příslušnému pokynu MŠMT. Veškerá podpurná dokumentace má po odborné i formální stránce vynikající úroveň. Ve vyučování jsou doporučení pedagogicko-psychologické poradny pro integrované nebo částečně zohledňované žáky se SVP v praxi respektována. Pravidelnou kvalifikovanou péčí poskytují žákům se SVP také dyslektické asistentky. Škola realizuje velmi dobře zpracovaný *Minimální preventivní program*.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

První stupeň (český jazyk, matematika)

Sledované vzdělávání zajišťovalo celkem 13 učitelek, z toho 10 s OPZ. Absence vzdělání negativně ovlivnila kvalitu výuky jen zčásti. Vyučující v návaznosti na předchozí témata vzhledem k aktuálním potřebám žáků učivo převážně opakovaly a upevňovaly. Vzdělávací cíle byly dostatečně konkretizovány. Příprava většiny učitelek postrádala akcent na názornost.

Estetické prostředí učeben neposkytovalo ke sledované výuce dostatek podnětů. Děti pracovaly převážně s využitím tabule, učebnic a sešitů. Účelné bylo skládání slabik a slov ze Živé abecedy nebo na magnetické tabuli s písmeny. Jindy použití kartiček při doplňování pravopisu umožnilo vyučujícím okamžitou kontrolu správnosti. Celkově menší míra zastoupení názorných pomůcek, zejména v matematice, znamenala jen omezenou konkretizaci poznatků. Didaktická technika byla uplatněna pouze ojediněle.

Převažující frontální výuka byla v souhrnu méně efektivní. Na tabuli žáci např. opravovali chyby v textu nebo doplňovali číselné řady, někdy však měli z důvodu dominantní role vyučující menší prostor k tvůrčímu projevu. Okrajově zvolená práce ve skupinách s obsahově i časově přiměřeným zadáním rozvíjela schopnost týmové spolupráce. V některých hodinách činností dětí chyběla potřebná rozmanitost a časová vyváženost. Součástí vzdělávacího procesu byla samostatná práce, při které probíhal spíše náznakový individuální přístup učitelek. Aktivitu žáků podporovalo především motivačně působící kladné slovní hodnocení a uplatnění mezipředmětových vztahů. Využití soutěživosti podněcovalo zájem dětí pouze částečně. Posílení uvědomovaného učení shrnutím probraného učiva proběhlo jen výjimečně. Přiměřené tempo při občasném vhodném zařazení relaxace napomáhalo soustředěnosti dětí. Některé vyučující podpořily pitný režim žáků.

Klima tříd bylo příznivě ovlivněno klidným, citlivým přístupem učitelek a respektováním pravidel komunikace ze strany dětí. Rozvoj jejich vyjadřování spočíval spíše v osvojování elementárních vědomostí a dovedností (např. vysvětlování významu slov, spisovné tvary, hlasitost mluveného projevu), než v možnosti aktivního použití jazyka. Výjimku tvořily dramatizace známých pohádek a přednes básní.

V menší míře uplatněná klasifikace jednotlivců byla účelná, vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáci téměř neprováděli.

Průběh a výsledky vzdělávání na prvním stupni v předmětech český jazyk a matematika jsou dobré.

Český jazyk a literatura

Cíle vyučování jsou konkrétní, jasně formulované, přiměřené současnému stavu jednotlivých tříd a respektují individuální vzdělávací potřeby dětí. Aktuální plánování a příprava sledované výuky byly pečlivé a svědomité. Učivo navazovalo na předchozí témata, stanovené výchovně-vzdělávací cíle se většinou dařilo naplňovat.

Vzdělávání pozitivně ovlivňuje skutečnost, že všechny učitelky splňují kritéria OPZ. Jednotlivý dílčí problém se objevil v didaktické stránce výuky.

Ve vyučování se účelně využívaly kromě učebnic také příručky, slovníky, pracovní sešity, pracovní listy a další materiály, které připravují žákům učitelky.

Variabilita vyučovacích metod a forem přispívala k aktivnímu osvojování učiva. Žáci vyhledávali informace a prakticky je využívali (práce s pravidly pravopisu nebo se slovníkem), v diskusi dospívali k řešení problému, efektivně pracovali s chybou. Na konkrétním jazykovém materiálu se průběžně procvičoval pravopis i mluvnické učivo. Systém výuky poskytuje dětem i možnost dobré přípravy pro studium na středních školách.

Pouze v malé míře se objevily zřetelnější převaha činnosti učitele a spíše pasivní účast žáků i jistá monotónnost výuky. Dílčím nedostatkem byla také organizačně nezvládnutá týmová práce žáků a určité didaktické chyby. U některých žáků trvají problémy s gramatickou a stylistickou kvalitou zejména psaných projevů.

Pozitivní motivace vycházela především z obsahu a cílů výuky i z užitých metod. Podporovaly ji také prvky hry, globální výuka všech složek předmětu i účelně propojované mezipředmětové vztahy. Nezanedbatelný podíl má i účinná vnitřní motivace mnohých dětí, zejména ve třídách s rozšířeným vyučováním jazyků.

Aktivizující organizace a metody vyučování podporovaly rozvoj *komunikačních dovedností*. Kultivovaný projev a partnerský přístup učitele přispíval k jejich přirozené autoritě a navozoval přívětivé pracovní klima. Ojediněle projevili žáci jen malý respekt k ustáleným pravidlům chování, ale nadbytečné napomínání nebylo optimálním řešením.

Hodnocení žáků je organickou součástí výuky. Má motivační charakter, je objektivní a zdůvodněné. Klasifikace zaznamenaná v žákovských knížkách je četná, v jednotlivých složkách vyvážená a obvykle dobře vystihuje obsah hodnoceného. Využívá se i společné hodnocení výsledků práce, ale žáci jsou méně zvyklí vzájemně spolupracovat a hodnotit se.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce jsou velmi dobré.

Anglický, německý a francouzský jazyk

Sledované vzdělávání zajišťovalo 9 vyučujících. 7 má OPZ a 2 OZ pro jiné předměty. Absence odborné způsobilosti negativně ovlivňovala jeho průběh minimálně (užší slovní zásoba). Reálně stanovené cíle k aktuálním možnostem a potřebám žáků vyučující podpořili svědomitou vlastní přípravou. Zařazené učivo navazovalo na předcházející.

Plnění stanovených záměrů vhodně podpořily audiovizuální technika, audio záznamy cvičení, názorné pomůcky, encyklopedie, slovníky, pracovní sešity atp. Někdy však ve vyučování některé pomůcky s ohledem na stanovené téma a velmi dobré možnosti školy zbytečně chyběly (např. literatura).

Většinu hodin charakterizovala vhodná struktura s vyváženým zastoupením činností a zajištěním jejich kontinuity. Žáci si fixovali znalosti a měli i prostor pro prohloubené uplatnění svých komunikativních dovedností. Pestrost pracovních metod doplňovalo i vhodné střídání forem práce (např. frontální výuka, kooperace dětí ve dvojicích nebo skupinách, individuální aktivity). Pozitivem je, že výsledky učení byly společně kontrolovány a chyby opravovány. Výjimečně bylo postavení učitele příliš dominantní, s minimálním prostorem pro žákovskou kreativitu. Převládal řízený rozhovor (např. opakování slovní zásoby nebo procvičování mluvnice), práce na tabuli nebo s učebnicí.

Většina dětí projevovala velký zájem a aktivitu ve sledovaném vzdělávání a prezentovala velmi dobrou, až vynikající úroveň znalostí a dovedností. Jen ojediněle, např. v souvislosti s nedostatky v organizaci nebo při méně účinnou motivací plnili někteří žáci pokyny bez vnitřního zaujetí. K pozitivům motivace celkově patřilo povzbuzení, využívání osobní zkušenosti dětí a mezipředmětových souvislostí.

Ve všech třídách byla patrná klidná a pro vyučovací proces příznivá atmosféra s respektováním dohodnutých pravidel mezi učiteli a žáky i žáky navzájem.

Učitelé oceňovali kvalitativní posun ve znalostech a dovednostech dětí. Někdy využívali pochvalu, jindy výsledky učení klasifikovali. Výrazným pozitivem bylo, že většina zopakovala dětem kritéria hodnocení, např. při analýze písemných testů, a každému jednotlivci známku zdůvodnila. V některých třídách byly děti vedeny k sebehodnocení nebo k hodnocení výkonů svých spolužáků. Zápisy v žákovských knížkách obsahují vyvážené hodnocení ústního i písemného projevu.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém, německém a francouzském jazyku jsou velmi dobré.

Dějepis, občanská výchova

Stanovené cíle vyučování byly konkrétní, jasně formulované, přiměřené současnému stavu jednotlivých tříd a respektovaly individuální vzdělávací potřeby dětí.

Všichni učitelé jsou odborně i pedagogicky způsobilí, v různé míře uplatňují svou odbornou erudici, zkušenosti a pedagogický takt. Prezentované poznatky jsou v jejich podání srozumitelné a věcně správné. Určité nedostatky spíše didaktického rázu vyplývají z malé pedagogické praxe a malé zkušenosti některých vyučujících.

Odborná učebna dějepisu je vhodně upravena vzhledem k cílům předmětu. Ve sledovaném vyučování se kromě učebnic a sešitů efektivně využívaly historické atlasy, pracovní listy spolu s naučnou i uměleckou literaturou.

Frontální vyučování směřovalo k heuristickému rozhovoru, kombinovanému např. prvkem hry, vyhledáváním informací v učebnici a v atlasu. Podstatným pozitivem vyučování bylo objasňování důležitých pojmů, neustálé zdůrazňování vzájemných souvislostí historických jevů a jejich propojování v širších mezipředmětových vztazích. Tato část výuky byla vynikající.

Žáci uplatňovali své životní zkušenosti a názory, ale chápali i názorovou pluralitu v pohledu na historické i soudobé společenské jevy. Znalosti žáků vycházely zejména ze systematicky osvojeného předchozího učiva i z jejich vlastního zájmu.

Dílčím nedostatkem byly převládající řízené aktivity, méně efektivní organizace vyučovacího celku a příliš zjednodušující interpretace některých problémů.

Aktivizující vyučovací metody podporovaly pozitivní motivaci žáků a rozvíjení jejich komunikačních dovedností. V naprosté většině dbali vyučující na kultivované a výstižné vyjadřování dětí a sami – až na jedinou výjimku – jim šli v tomto směru příkladem.

Průběžné pochvalné hodnocení má značný efekt, motivuje žáky k učení a vzbuzuje jejich zájem. Klasifikace zaznamenaná v žákovských knížkách je dostačující a obvykle přesně popisuje obsah hodnoceného.

Průběh a výsledky vzdělávání v dějepisu a v občanské výchově jsou velmi dobré.

Matematika a fyzika

Vzdělávací cíle byly převážně reálné, odpovídaly aktuálnímu stavu tříd. Pedagogové byli na sledovanou výuku většinou vhodně připraveni, probírané učivo ve značné míře navazovalo účelně na předcházející. Jednotliví vyučující mají zpracované tematické plány, které odpovídají osnovám, v případě potřeby jsou konkrétně aktualizovány.

Vzdělávání v matematice realizovali 4 učitelé, z nichž 3 splňují podmínky OPZ. Ti působí na žáky profesionálně, a to nejen v prezentování faktů, ale i v přístupu k žákům a vhodné volbě vyučovacích metod a forem. Fyziku vyučovali 2 pedagogové, kteří podmínky OPZ nesplňují. Ve výuce jednoho z nich (učí i matematiku) byly patrné nedostatky zejména v oblastech celkového řízení výuky a komunikace se žáky.

Vybavení učeben odpovídá vyučovaným předmětům. Kromě tradičních pomůcek (učebnic, sbírek, tabulek), byly využity vlastní připravené materiály pedagogů (např. modely rovinných obrazců, namnožená zadání cvičení k individuální práci žáků). Ve fyzice byly pouze někdy účelně zvoleny názorné pomůcky. Negativem byla např. demonstrace s užitím malých magnetů, které jsou spíše určeny pro samostatnou či kooperativní práci žáků. Funkčně, i když ojedinele, byly promítány fólie zpětným projektorem. Další didaktická technika, i když by to zefektivnilo vzdělávání, nebyla užívána.

Převažovala frontální výuka, kterou někteří pedagogové kombinovali s kooperativními technikami učení žáků (zejména práce dvojic). Při skupinové laboratorní práci ve fyzice však učitel nezvládl úlohu organizátora výuky, důsledkem byla značná nekázeň žáků. Opakování a procvičování učiva bylo obvykle účelně kombinováno s rozšiřováním o nové poznatky a poskytovalo oboustrannou zpětnou vazbu. Část výuky byla vhodně oživena názornými pokusy. V případě počínající únavy žáků byla někdy začleněna diskuse, do které se ale ne všichni zapojovali.

K motivaci bylo průběžně využíváno hlavně účelného opakování pojmů, zařazení mezipředmětových souvislostí a využívání praktických zkušeností žáků. Vhodně promyšlené problémové otázky měly někdy i ověřovací funkci a žáky aktivizovaly. Vyučující ve značné míře motivovali žáky pochvalnými výroky, někdy s oceněním jednotlivců. V části výuky fyziky, kdy se absence motivace připojila k stereotypnímu střídání činností, docházelo k poklesu zájmu žáků a k jejich rezignaci na dosažení úspěchu.

Kvalitu vzdělávání často podporovala příznivá pracovní atmosféra, která byla navozená vstřícným a klidným vystupováním většiny vyučujících. Žáci obvykle komunikovali s vyučujícími i mezi sebou s využitím správné odborné terminologie a účelně užívali specifické zápisy. Pouze ojedinele převážil slovní projev pedagoga.

Žáci byli poměrně často vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení, méně již ke vzájemnému hodnocení. V závěru některých sledovaných hodin však chyběl časový prostor pro celkové zhodnocení dosaženého cíle a ocenění jednotlivců. Frekvence známek dle žákovských knížek je celkově vhodná a vytváří zpětnou vazbu pro žáky i rodiče.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice a fyzice jsou velmi dobré.

Chemie, přírodopis

Výukové cíle sledovaných hodin vycházely ze specifických vzdělávacích cílů předmětů, učivo navazovalo na předcházející empirie

Vyučování zajišťují 2 učitelky s OPZ, jedna z nich učí prvním rokem.

Předměty jsou vyučovány v pracovních se standardním vybavením. Vyučující mají k dispozici pomůcky pro většinu témat, některé je ale třeba modernizovat nebo doplnit.

Sledované hodiny měly tradiční členění, byly strukturované do sledu různých činností. Většinu z nich provázelo promyšlené zařazení pomůcek (např. ukázky přírodnin, laboratorní soupravy, encyklopedie), někdy ale byla využita pouze učebnice. Didaktická technika (video) se uplatnila jen v jedné hodině. Vyučující dbaly na rozvíjení žákovských dovedností spojených s pozorováním a v menší míře i experimentováním včetně vyvozování závěrů. Dílčí metodické chyby při realizaci demonstračních pokusů, případně jejich záměrné vynechání bylo způsobeno tím, že se zkušená pedagožka řadu let na realizaci předmětu nepodílela, učila jiné předměty. Samostatná žakovská práce, práce dvojic i větších skupin byla využita při opakování i při seznamování s novým učivem. Ve většině hodin učitelky pomáhaly žákům vhodně položenými problémovými otázkami třídit a upevňovat poznatky. Při žakovských pokusech učitelky sledovaly činnost žáků a kladly důraz na bezpečnost práce. Pedagožky většinou zařadily opakování nové látky a závěrečné shrnutí.

Pozitivní motivace během výuky vycházela jak z obsahu učiva a zájmu žáků, tak z vhodně volených problémových otázek vyučujících. Přispívaly k ní i různé formy opakování a aktuální informace z tematiky ochrany člověka za mimořádných situací. Kladný vliv motivace byl potlačen při nedokonalé realizaci demonstračního pokusu.

Vyučování probíhalo v příjemné atmosféře, kterou podporovalo kultivované vystupování a vyjadřování obou vyučujících. Komunikativní dovednosti žáků byly rozvíjeny při plnění skupinových úkolů i tak v diskuzích při řešení problémů. Negativem bylo pomalé tempo některých žakovských pokusů a nezapojení několika jednotlivců do skupinové práce.

Průběžné a závěrečné hodnocení žakovské práce bylo převážně pozitivní. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení učitelky nevyužívaly, nevedly žáky k sebereflexi.

Průběh a výsledky vzdělávání v chemii a přírodopise jsou dobré.

Hudební výchova

Výukové cíle jednotlivých hodin byly převážně přiměřené aktuálnímu stavu tříd, jejich konkretizace ve sledované výuce byla zřejmá. Ojedinele však nebyl vhodně zvolen obsah nového učiva. Vyučující respektovaly individuální vzdělávací potřeby žáků, zohledňovaly jejich přirozené schopnosti i věkové zvláštnosti.

Vyučování bylo sledováno u 3 učitelek, z nichž 2 splňují podmínky OPZ. Další má odbornost k výuce jiných předmětů, což ale kvalitu vzdělávání neovlivnilo vzhledem k jejím značným znalostem v oblasti hudby a zanícení pro daný předmět.

Výuka probíhala vždy v odborné učebně, která je k předmětu vhodně vybavena (kvalitní reprodukční soustava, pianino, vhodný obrazový materiál atd.). Kromě učebnic a sešitů byly často účelně využívány pomůcky z kabinetní sbírky (zpěvníky *Já, písnička*, namnožené texty písní, nástroje orffovského instrumentáře, hudební nosiče, encyklopedie atd.).

Struktura jednotlivých hodin většinou umožňovala žákům aktivní účast při různých činnostech. V převažující části výuky bylo patrné soustavné vedení žáků k vědomému rozvíjení hudební představitosti, citlivému vnímání hudby a obohacování znalostmi z hudební teorie. Žáci měli možnost využívat svoje dřívější poznatky i dovednosti, případně

přednést referát. Jejich zpěv s nástrojovým doprovodem vyučující (piano) celkově odpovídal věkovým zvláštěm, zpívali převážně s chutí a kultivovaně. Atraktivní byla pro mladší žáky možnost dvojhlasého zpěvu ve skupinách (kánon), zdařilé byly občas zařazené rytmické improvizace (i u starších žáků).

K účinné motivaci sloužil zejména zajímavý obsah učiva i jednotlivých činností, které se, až na jednu výjimku, vhodně střídaly. Vyučující využívaly účelně znalostí a zkušeností žáků, jejich vztah k předmětu se většinou snažily rozvíjet přirozeným způsobem. Učitelky často úspěšně navozovaly diskusi k vyjádření pocitů z poslechu či hudebních činností.

Přístup žáků k výuce byl dán hlavně příjemnou, nenucenou atmosférou, při které vyučující většinou s úspěchem vytvářely vhodné klima pro oboustranně účinnou komunikaci.

Při výuce bylo uplatňováno průběžné hodnocení ze strany vyučujících, objevilo se i vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků, které podněcovalo jejich aktivitu.

Průběh a výsledky vzdělávání v hudební výchově jsou velmi dobré.

Tělesná výchova

Sledované vzdělávání v předmětu zajišťovali 2 vyučující. Učitelka má OPZ, učitel nikoliv. Vzhledem k jeho profesionálním zkušenostem ve sportu, sebevzdělávání a dovednosti navázat s žáky účinnou spoluprací absence kvalifikace výuku negativně neovlivňovala. Příprava vyučujících na hodiny byla příkladná, stanovili reálné cíle k aktuálním možnostem dětí a splnili je. Učivo navazovalo na předcházející.

K naplňování stanovených záměrů byly vhodně využity míče, švihadla, lano, náradí, trampolína, žíněnky atp.

Pro všechny hodiny byla typická vhodná struktura se zajištěnou kontinuitou vyváženě zastoupených činností. Učitelé je bezproblémově řídili. Děti byly ke cvičení vhodně připravovány rozvíčkou pestrého obsahu, využívaly rozmanité pomůcky.

Hlavní náplň vyučování tvořily kolektivní míčové hry a různorodé individuální i skupinové aktivity směřující ke zvyšování fyzické kondice, obratnosti, rychlosti, přesnosti, odvahy a soutěživosti žáků. Učitelé děti přesně seznámili se svými požadavky, jednotlivé úkony bezchybně předváděli a dbali na jejich správné provádění. Na chyby taktně upozorňovali a žáci se snažili o nápravu. Tempo výuky bylo přiměřené, zátěž střídala relaxace. V celém vzdělávacím procesu byla zajištěna a dodržována bezpečnostní pravidla. Vyváženost role učitele jako organizátora i zdroje informací byla evidentní.

Žáci projevovali zájem o výuku, (chlapci v nejvyšších ročnících až mimořádnou), aktivně se do ní zapojovali. Nejvýraznějším motivačním prvkem pro děti bylo zaujetí pedagogů, jejich profesionalita a výběr činností i učiva, které někdy zabíhalo až do poměrně náročné rozšiřující části učebních osnov. Objevily se časté pochvaly a povzbuzení.

Interakci mezi učiteli a žáky kladně ovlivňovala schopnost učitelů vytvořit společně s žáky optimální pracovní klima, kde měl každý možnost svobodně vyjádřit názor, diskutovat a kde jeho stanovisko bylo také respektováno. Rozvoj komunikativních dovedností byl přiměřený charakteru předmětu.

Výkony jednotlivců i skupin žáků učitelé průběžně hodnotili. Děti se na hodnocení spolupodílely. Kontrolou zápisů v žákovských knížkách bylo zjištěno, že žáci jsou vzhledem k typu předmětu přiměřeně často klasifikováni. Obsah klasifikovaného učiva byl zaznamenán. Stupeň klasifikace měl jen ojediněle nemotivující význam.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu tělesná výchova jsou vynikající.

Rodinná výchova, praktické činnosti a volitelný předmět informatika

Specifické cíle předmětů jsou naplňovány, v rodinné výchově vedou k objasňování mezilidských vztahů, k orientaci v jednání a k získávání zkušeností. V praktických činnostech kladou vyučující důraz na klíčové pracovní kompetence a vhodné využití mezipředmětových souvislostí. Volitelný předmět navazuje na vědomosti a dovednosti získané při výuce tematického celku práce s počítačem.

Rodinnou výchovu učí začínající pedagožka s OPZ, výuku ostatních předmětů realizují 3 vyučující, z nich dva mají vysokoškolské vzdělání jiného zaměření a jeden příslušný obor studuje.

Vyučování rodinné výchovy se realizuje v kmenových třídách, praktické činnosti probíhají v počítačové pracovně (tematický okruh *práce s počítačem*, informatika) a ve školní dílně (*práce s technickými materiály, elektrotechnika kolem nás, svět práce*).

Výukové cíle sledovaných hodin byly stanoveny reálně. V rodinné výchově byly užity tradiční metody práce, převažovala frontálně vedená výuka s dominantním postavením vyučující (výklad, rozhovor, společný zápis apod.). Skupinová práce a hravé formy (např. příprava scének) se neobjevily (učitelka je vzhledem ke krátké praxi zatím nezařazuje). Vyučující dalších předmětů většinou využívali efektivní metody a formy práce, zařazené po řízeném rozhovoru, při kterém byli žáci seznámeni s cíli hodin, postupy práce a možnými bezpečnostními riziky. Pouze v jednom případě vyučující neurčil přesná pravidla a jeho organizování hodiny bylo málo efektivní. Tvorbě dovedností většiny hodin předcházelo opakování teoretických vědomostí potřebných pro další činnost (práce s počítačem, informatika). Při nábízení dovedností pracovali žáci individuálně (technické práce, informatika). Učitelé jim dávali většinou dostatek možností k samostatné činnosti, jejich práci vždy kontrolovali, průběžně hodnotili a pomáhali při překonávání obtíží. Při technických pracích měli žáci prostor pro rozvinutí již získaných manuálních dovedností. Vyučování informatiky bylo zaměřené výhradně na oblast výpočetní techniky. Výuka se vyznačovala velkým nasazením vyučujících, byla vždy pečlivě připravena a zabezpečena dostatečným množstvím vhodných pomůcek. Učitelé i žáci dodržovali hygienická pravidla.

Aktivní přístup vyučujících, dostatek pomůcek a vhodně zvolené postupy byly správnou motivací většiny hodin. Žáci projevovali o výuce zájem. Učitelé reflektovali jejich individuální tempo práce.

V hodinách byla příjemná atmosféra. Komunikace mezi učiteli a žáky byla velmi dobrá, rovněž vzájemná komunikace dětí. Vyučující jim dávali přiměřeně příležitost k rozvoji komunikačních dovedností hlavně ve společných diskuzích (zejména v rodinné výchově).

V hodinách nebyli žáci klasifikováni, ale učitelé jejich práci průběžně slovně hodnotili, závěrečné hodnocení užili jen někteří. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení nebylo využito.

Průběh a výsledky vzdělávání v rodinné výchově, praktických činnostech, a v informatice jsou velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola dosud nemá komplexní plán autoevaluace, ale rozsah, zaměření a metody kontroly umožňují věrohodným způsobem získat informace o záměrně vybraných jevech v oblasti podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání. O některých výsledcích informuje výroční zpráva (velmi dobré výsledky přijímacího řízení na střední školy, účast a významné úspěchy žáků v naukových a sportovních soutěžích). Ke srovnání úrovně znalostí a zvládnutí některých dovedností žáků se žáky jiných škol slouží komerční testy Kalibro, škola je začala zadávat v tomto roce. Dlouhodobě se zabývá rozborem úspěšnosti žáků 2. ročníku při vyřazovacím řízení do tříd s rozšířenou výukou jazyků. Vedení školy zadává v jazycích a matematice

pravidelné kontrolní práce. Z povinné a interní dokumentace školy (záznamy pedagogické rady, materiály metodických aktivit apod.) je zřejmé, že výsledky analyzuje a jsou využívány v další pedagogické práci. Zjištěné údaje jsou shromažďovány, poskytovány pedagogům a zveřejňovány. O zjištěních se ve škole diskutuje a zpravidla jsou vyvozeny konkrétní závěry, které vedou k dílčím opatřením a změnám. Uložené úkoly ředitel kontroluje a vyžaduje jejich plnění.

Ředitel školy umožňuje pedagogickým pracovníkům čtené další sebevzdělávání.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání jsou velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- „*Multikulturní výchova*“. Zjištění z této tematicky zaměřené inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve výroční zprávě ČŠI za školní rok 2004/2005.
- Součástí inspekční činnosti byla tematicky zaměřená inspekce *Autoevaluace základních a středních škol*. Zjištění z této tematicky zaměřené inspekce, která probíhá i v jiných školách je uvedeno v kapitole Výsledky vzdělávání zjišťované školou.
- Součástí inspekce bylo standardizované dotazníkové šetření ve 4 třídách 2. stupně „*Jaké je to být žákem této školy?*“. Z šetření vyplynulo, že 91 % dotázaných žáků má ve škole dobré kamarádské vztahy, ale jen 77 % vnímá vzájemné chování žáků k sobě navzájem jako přátelské a ohleduplné. Tyto výsledky jsou obdobné jako na jiných pražských školách, kde bylo toto šetření prováděno. Pětina respondentů se domnívá, že v tomto školním roce došlo ve škole k šikanování. 79 % žáků ví, kde by našlo pomoc, kdyby je někdo šikanoval, ale jen 62% by ji hledalo u učitelů. Pouze 39 % dotázaných žáků považuje činnost v nabízených zájmových útvarech školy (kroužcích) za zajímavé. 23 % respondentů využilo možnosti volných připomínek a sdělení na rubu dotazníku. Většinou se týkaly vztahů k učitelům, výrazné výhrady byly ke způsobu komunikace jednoho vyučujícího.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 608/99/ZŠ vydané ŠÚ Praha 4 dne 17. března 1999 s účinností od 1. dubna 1999
2. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 28 947/2004-21 vydané MŠMT s účinností od 10. listopadu 2004
3. Potvrzení ředitele školy ve funkci vydané ŠÚ Praha 4 dne 27. května 2003 s účinností od 1. srpna 2003
4. Personální dokumentace pedagogických zaměstnanců školy dle předmětu inspekce k jejímu datu
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004
6. Školní řád platný pro školní rok 2004/2005 k datu kontroly

7. Rozvrh hodin platný pro školní rok 2004/2005 k datu kontroly
8. Třídní knihy všech ročníků vedené ve školním roce 2003/2004
9. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy všech tříd vedené ve školním roce 2004/2005 k datu kontroly
10. Záznamy z pedagogických rad za školní rok 2003/2004 k datu inspekce
11. Protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2003/2004
12. Vnitřní dokumentace vedení školy (Plán práce, Plán kontrol a hospitací ve školním roce 2004/2005, Vnitřní klasifikační řád)
13. Vnitřní dokumentace výchovné poradkyně, metodických orgánů a jednotlivých učitelů
14. Výběr žakovských písemností a žakovských knížek
15. Podkladová inspekční dokumentace, hospitační záznamy ČŠI
16. Inspekční zpráva čj. 010 261/00-2700

ZÁVĚR

Pedagogický sbor je stabilizovaný s výraznou převahou kvalifikovaných učitelů. Personální podmínky pozitivně ovlivňuje jejich pedagogická invence a průběžně sebevzdělávání. Ředitel školy vytváří příznivé podmínky pro výchovně-vzdělávací práci a seberealizaci pracovníků. Organizační struktura je jasná, kompetence zaměstnanců vhodně vymezeny. V řízení řediteli účinně pomáhají poradní orgány. Promyšlený informační systém je funkční. Kvalitní je výchovné poradenství včetně prevence nežádoucích jevů. Systematická kontrolní činnost poskytuje dostatek podkladů pro hodnocení práce pedagogů.

Celková účelnost vnitřního vybavení spolu s příznivým estetickým vzhledem jsou kvalitním předpokladem tvořivé práce. Ředitel promyšleně inovuje zařízení i pomůcky. Ty jsou při vyučování převážně efektivně využívány. Materiálně-technické podmínky umožňují velmi dobře realizovat vzdělávací program.

Výuka probíhá v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Pedagogové převážně vhodně uplatňují frontální, individuální i kooperativní formy vyučování a účelně střídají metody. Žáci mají podmínky pro samostatné učení a tvorbu vlastního názoru, prokazují kvalitní vědomosti a schopnost využívat informační zdroje. V hodnocených předmětech, s jedinou výjimkou, se učitelé a děti vzájemně respektují. Podceňování významu hodnocení někdy částečně snižuje úroveň vzdělávání.

V porovnání se závěry orientační inspekce v únoru 2000 je patrné, že škola odstranila dílčí nedostatky v dodržování osnov i v kontrolním systému a pozitivně změnila systém organizace metodické činnosti.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrý (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Jitka Loubová	Jitka Loubová v. r.
Člen týmu	Mgr Václav Raboch	Mgr. Václav Raboch v. r.
Člen týmu	Mgr. Boris Tvarůžek	Boris Tvarůžek v. r.
Člen týmu	Mgr. Jiří Vagenknecht	Jiří Vagenknecht v. r.
Členka týmu	Mgr. Věra Vítová	Věra Vítová v. r.

V Praze dne 21. prosince 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 22. prosince 2004

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. René Čermák

René Čermák v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Arabská 683, 106 066 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2005-01-21	01 0982/04-5200
Zřizovatel: Městská část Praha 4, Táborská 350, 140 45 Praha 4 - Nusle	2005-01-21	01 0982/04-5200

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.